

Las invasiones bárbaras

Les invasions barbares, Denys Arcand 2003

Retorn als personatges de *El declive del imperio americano*, disset anys més tard

Imperis i bàrbars

Denys Arcan reflexiona dient: «L'imperi Americà ja domina d'una manera absoluta tot el món i haurà d'aguantar i lluitar contra els atacs dels bàrbars (com ho va haver de fer l'Imperi Romà). L'11 de setembre va ser el primer que va aconseguir de tocar el cor de l'imperi, però ni haurà d'altres». I afegeix: «... el personatge de Rémy està convençut que estem entrant en una època de barbàrie. Pensa que la cultura occidental està en vies de desaparició. Per això creu que és important conservar els manuscrits, com ho feien a l'Edat Mitjana. De fet, aquest serà el paper d'una altra de les protagonistes, Natalie, la seva filla i hereva de la seva biblioteca.»

Arcan és el director de *El declive del imperio americano* (1986). En el seu moment, aquesta pel·lícula va sorprendre a tota una generació per la seva irreverència. Era una sàtira ferotge de la societat

quebequesa i de la puixança nord-americana. Ara, fent un joc de paraules, a la caiguda de l'imperi seguiran *Las invasiones bárbaras*. Retorna als personatges del film de 1986. Es tractava de personatges amb humor, cínics i prou intel·ligents per encarar de nou una crítica marcada pel cinisme, amb lleugeresa, sense esdevenir depriment.

Un vell progressista

Rémy, ara és un vell progressista, divorciat, que als seus cinquanta i tants està malalt amb un càncer en fase terminal. Sébastien és el fill que acudeix des de Londres, on treballa amb èxit com a executiu de borsa. Fa anys que entre ells no hi ha cap relació i ara, amb la seva mare, vol acompanyar el seu pare en els seus darrers moments. Sébastien fa valer els seus diners per posar en evidència la corrupció que afecta tots els àmbits de la vida i que es reflecteix a cada pas de la

pel·lícula. Així, no dubta en comprar favors i drogues que alleugereixin el dolor. A més, aconsegueix reunir: parents, antigues amants i amics; tota aquella gent que ha format part del passat del seu pare. És la manera de proporcionar-li el millor dels finals possibles. Un a un anirem recordant tots aquests personatges, ja no tan irreverents.

La mort de les utopies

A mesura que avança la pel·lícula es fa evident que tots aquests personatges, provocadors, que maldaven per la seva llibertat, han canviat i han deixat de ser tan bons amics. El pas del temps ha alterat els seus valors i els seus afectes. Tota aquesta colla representa una societat malalta dels seus ideals i de les seves utopies. Rémy n'és un exemple, quan des de la seva posició acomodada, afirma significativament: «El meu fill és un capitalista ambiciós i purità;

mentre que jo, tota la meua vida he estat un socialista sensual».

No es tracta d'un film dramàtic. Arcan sap mostrar la quinta essència de la naturalesa humana. Fa ús d'un cinisme amb el qual va dissecant els personatges, repassant frustracions i decepcions nascudes de la confrontació amb la vida. Així, els personatges ens apareixen humans, i s'alternen emocions intenses i els dilemes existencials; amb l'humor.

Amb tot, Arcand deconstrueix la figura modèlica del burgès de classe mitja-alta, amb pretensions intel·lectuals, progressista i amb tendències a certa incorrecció. Però de tots els «ismes» als quals va pertànyer aquesta generació (maoisme, deconstructivisme, feminisme...), l'individualisme és a l'únic que no han renunciat. Tot i així, reclama en l'amor, l'amistat i la família el refugi enfront de les amenaces bàrbares, que no són res més que amenaces socioculturals. En el fons hi ha una forta crítica a la societat i a l'Estat de Canadà; a la ineficàcia dels hospitals públics i a la corrupció a la qual està submergida l'actual societat canadenca.

La pel·lícula va ser guardonada amb el premi al millor guió i a la millor actriu al Festival de Cannes 2004, i va obtenir les nominacions a millor pel·lícula estrangera als Golden Globe i als Òscars.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Denys Arcand
Guió: Denys Arcand
Producció: Denise Robert i Daniel Louis
Fotografia: Guy Dufaux
So: Patrick Rousseau
Música: Pierre Aviat
Muntatge: Isabelle Dedieu
Nacionalitat: Canadà, França
Any: 2003
Durada: 99 min

Equip Artístic

Rémy Girard: Rémy
Stéphane Rousseau: Sébastien
Dorothée Berryman: Louise
Louise Portal: Diane
Dominique Michel: Dominique
Yves Jacques: Claude
Pierre Curzi: Pierre
Marie-Josée Croze: Nathalie
Marina Hands: Gaëlle
Toni Cecchinato: Alessandro
Denys Arcand: sindicalista
Johanne-Marie Tremblay: germana
Constance

Filmografia

2003
Les invasions barbares

2000
Stardom

1996
Joyeux Calvaire

1993
Love & Human Remains

1991
Montréal vu par...

1989
Jésus de Montréal

1986
Le déclin de l'empire américain

1984
Le crime d'Ovide Plouffe

1982
Le confort et l'indifférence

1976
On est au coton

1975
Gina

1973
Réjeanne Padovani

1972
Québec: Duplessis et après...

1972
La maudite galette

1967
Parcs atlantiques

1966
Volleyball

1965
Les Montréalistes

1965
La route de l'Ouest

1964
Champlain

1964
Samuel de Champlain: Québec 1603

1962
Seul ou avec d'autres